

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Hely: SIMONFFY-ház a város-
házával szemben

HIRDETÉMÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők

Bérmegtelen levelek csak ismert kezekből
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán.

küldve:

Egész évre 10 ft — k
Félévre 5 ft —
Negyedévre 2 ft 50
Egy hóra 1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopetisors egyszeri beiktatásért 5 kr

Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr

Nyiltér 4 hasábsopetisorsért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Csütörtök, szept. 11.

178. szám

Tisza Kálmán beszéde.

Tisza Kálmán miniszterelnök nagyváradi beszéde képezi a nap legfontosabb politikai eseményét.

Daczára ennek, e pillanatban midőn igen fontos városi ügyek a „tisztújítás“ veszik igénybe minden időnként — és érdeklődésünket, e pillanatban még nem reflektálhatunk mindazon ellenzéki zárvarra, a mely már ma is felveti árnyékát. De e kicsi hangok elenyésznek, az eszmegazdag, nagyszerű beszéd dörgő hangjainál, melylyel napokig fog még foglalkozni a közvélemény.

A tegnapi beszéd alkalmából Tisza Kálmán egyéniségéről így ír a „Nemzet“:

Tisza Kálmán államférfiai alakja napról-napra nő és most már megnyerte azt az elismerést, melyre méltán tarthat igényt. Nagyváradi fogadtatása újabb bizonyosságot nyújt arról. Egyfelől a nagy magyar város törhetlen ragaszkodása és fokozódó bizalma, lelkesedése irányában bizonyítja azt, hogy a magyar nemzet teljesen felfogja, méltányolja politikáját, másfelől a divatos áramlatok elleni nyílt és férfias szembeszállásával, az alkotmányos szabadság és állami tekintély feltételmentes érvényesítésével, a haladás őszinte védelmével újabb bizonyítékot szolgáltat, hogy a mint nem hajolt meg a divatos áramlatok előtt akkor, mikor azok a szabadság tülhajtását, az állami érdekeknek tekintetén kívül hagyását követelték, úgy nem áll be azok szolgálatába most, midőn világosan a szabadság és jogegyenlőség ellen irányzott követelésekkel állanak elő, hanem van öntudatos, határozott magyar nemzeti politikája, mely ép úgy tisztelben tudja tartani minden tere a valódi szabadságot, mint felem tudja tartani az állam tekintélyét, épúgy érvényesíti a rend követelményeit, mint a haladás érdekeit.

Éppen az által bizonyítá be Tisza, hogy valódi államférfi és érdemes a nemzet vezetésére, hogy nem állott soha a közvélemény hízelgői, vak szolgálói közé;

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Kutya-bagosi életem.

Írta: Gróf Vay Dániel.

Vértesy Arnoldnak egy tollrajzért.

(Vége.)

Karolint elővettem, vallattam, ládáját felnyitattam és a kanalat és ezzel több értékes, nem öt illett drágaságokat találtunk. A rögtön eleresztett távozó után az összes cigányság károva rohant. Az öreg nő Ruháné, önelégülten utána kiáltott: ha a vén asszonyt nem vádoltad volna be hamisan, tovább lohattál volna. Menj pokolba. — Én megbeszéltem magamat.

Építettet kezdtem. — Innen kezdve Debreczennel érintkezésem örökös. Építő-mesterem a veres Bekó volt, de ez a függetlenségi harcokban részt kívánva, a vitéz Zurich alatt oroszláni bátorságával tüdőkölt; a munkát pallérja, Koozi Sámuel folytatta, ki a D uram által beszállított debreczeni cserepet már kemény hidegben rakatta fel.

Acsom a szelíd Kis István, lakatosom a vastag Papp Zsigmond, úvegesem a bur-nótos öreg Blattner asztalosom a Kis Orbán bevégzésig öröködték legényeik felett.

En a debreczeni mesterek társaságában sok jó órát töltöttem; a nagyart, mint hízelgést kerülő, nyílt egyénességűt nagyon megszerettem.

Az anyagokat szállító D uram, hét lovas debreczeni civis volt a javából. — Időközben a derék férfi elhalt, — nagyon fiatal fia és örököse az apának komolyságával ilve a nyeregbe, folytatta a szállítást.

hanem kitűzött célját a nemzet által elfogadtatni kívánta és — elmondhatjuk — ez most neki inkább sikerült, mint valaha. Mert egyfelől ellenségei hajtották abszurdumra állításait és vádjait; másfelől pedig; neki volt ideje tetteikkel bebizonyítani és eredményekben körvonalozni politikáját, mely iránt az előismerés napról-napra nagyobb és a mint oszlik az a homály, melyet ellenzéki phrasisokkal és vádaskodásokkal sikerült felkelteni a nemzet egyes rétegeiben, úgy terjed mélyebben és mélyebben az a meggyőződés a nemzet minden rétegében, hogy ez idő szerint Tisza Kálmán legméltóbb vezére a nemzetnek, és hogy akár irányát, törekvéseit, akár érdemeit tekintjük, vele ellenfelei közül senki sem mérkőzhetik, tehát a személyi és tárgyi okok egyaránt a mellett szólnak, hogy a parlament vezetése és az ország kormányzása, az ő kezeiben érintetlen legyen; teljes bizalommal hagyassék meg.

A nagyváradi beszéd — a megnyírt a kezünk közt levő kivonat után ítéltünk — döntő argumentumokat szolgáltat ezen állítás mellett. Mert egyfelől Tisza egy fővel ellenfelei fölé emelkedik, midőn megmondja, hogy a választás előtt az izgatást egészen nekik engedte át, mintegy önéreében és a nemzet józanságában bizva, másfelől leplezetlenül megmondja mit akar, midőn egyszerűsmond feltétlenül a haladás és szabadelvűség zászlaját lebegteti. Ezelőtt ez nem volt nagy érdem, mert a felvilágosodott közvélemény követelte azt, de most, midőn kezd népszerűvé lenni a zsidóhezczer és az agrarius, valamint csehrendzer felé irányzott törekvés, most Magyarország miniszterelnökétől a szabadelvűség és jogegyenlőség hangoztatása és követése oly érdem, mely nem fog a magyar ellenzék előismerésére szorulni, megkapja azt nemcsak a magyar nemzetől, hanem az egész művelt világtól. Erről tanuságot fog tenni az európai sajtó egy pár nap alatt.

A z o n r e f o r m o k, melyeket Tisza hangoztatott, most már általánosan szükségeseznek, hogy ne mondjuk: elke-

rülhetetleneknek vannak elismerve. És éppen az a szép, hogy az a jogegyenlőséget és szabadságot típrő antisemita izgatás, vagy az állam tekintélye és belbiztonsága ellen irányzott nemzetiségi fondorkodás és végül a társadalmi rendet tagadó társadalmi mozgalmak, Tiszára nézve nem állandó intézkedéseket tesznek szükségessé, ő még a hiányos és sok tekintetben abszurd esküdtszéki ítéletek következtében sem engedi a szabad sajtó jogát elvonatni, hanem a közvetlen veszély, reméljük rövid idejére, csakis az említett vészes áramlatok leküzdésére kér felhatalmazást a törvényhozástól, rövid időre szigorúan körvonalozva. Nem vágyunk abban a helyzetben, hogy e rendszabályt már most megítélhessük, de ha e sajtószabadság több téreit érintetlenül hagyja és mégis hatékony lesz az említett izgatások ellen, nem hisszük, hogy legyen komolyan gondolkodó magyar politikus, ki erre az eszközt, kellő felelősség mellett, a magyar kormánytól megtagadja.

Helyesen találta el Tisza a főrendiház reformjának alapeszméjét is. Történelmi mult, vagyoni állás és szellemi függetlenség, érdem képezik a főrendiházi tagság feltételeit és ha egyuttal a függetlenséget a kormánykövegek kizárásával, a jogegyenlőséget a felekezetek képviselőivel mozdítja elő, nem hisszük, hogy reformjának alapjai ellen komoly ellenvetést lehessen tenni és kétségbe lehessen vonni azt, hogy a valódi magyar reform-politikát Tisza, e kényes kérdésben is, teljesen eltalálta.

Az országgyűlés tartamának meghosszabbítását Tisza csak kényszerűségből fogadja el. De azt hisszük, hogy e kényszerűt éreznie kell mindenkinek, mert a nemzet erkölcsi és anyagi állapota, a parlament függetlensége és munkaképessége, a mostani gyakori választások által komolyan veszélyeztetve van. Erre a reformra a kormányt, a parlamentnek kellene kényszerítenie; ez lenne a leghelyesebb kezdeményezés.

De legyen ez bármiképpen megoldva.

Egy ily alkalommal nyeregből látta a napamtól kapott és megérkezett szép Sennyel-féle csapat szarvas marhát.

A fiatal civisnek feltűnt a szép jószág, rögtön kérdezett, nem eladó-e? én, az építkezés miatt árára szükségem levén, feleltem: illő árért miért nem.

Feleségem nem értette, hogy beszélhetek ily komoly ügyben egy nyeregen ülő kocsis gyerekkel, de midőn pruszliának zsebéből a százásokat hiszedve fizetett, nagyot nézett. — En a tréfát folytatva, kérdem: mondja csak öcsém, mit örökölt? És a fiatal gazda, egy vén töröknek nyugalmával: két lakó s egy malmos házat, pár ezer forint, sok sertést, marhát mondott, mit nagy közidő után ilyetén módon egészített ki: no meg ezer tallért, de ezt atyám nagyatyámtól örökölte, én is sértetlen hagyom, azért nem is számítom.

Bezzeg bámult a zempléni menyecske a százezeres civisnek — nyugalmán; csodálta, hogy ennyi kincs után, régi foglalkozását folytatta.

Az építkezés 1848. tavaszán is folyt — a szárny épülethez cigányaim téglát vetettek — egy kemenczét égették, midőn Dorogi János egy körülbelül ötven éves kiszolgált Württemberg huszár szerűjét elhagyva, szobámba belépett, magát kihuzva: jelentem alásson én tovább nem dolgozom. — Miért János? — Berukkolok ezredemhez. — Bámultam! Es a vénczigány begyalogolt Debreczenbe, a tarkóján nőtt nagy kinövés kivágatta s ismét Württemberg huszár lett. — Lépteit figyelemmel kísérték téglavető rokonai — de nyomát a nagyszombati csatánál elvesztették. — Az elesett Dorogi Jánost megsírtuk.

A világiosi fegyver letétel után — egy

mooskos huszárköpenybe burkolt koldus koptat ajtómon: „szabad“ után: jelentem alásan berukoltam. — En nyakába borultam, lekísértem a szűrére, hol felesége és két gyermeke tánczolvá örömeiben fogadta. Lett cigány vigasság.

Csak bonorum directorom — Gólya János maradt hidegen; ki hideg bölcsességgel mutatva testvérenek, Dorogi Mihálynak hízőjára: bölcs pófalval inté: lássa János ha oda nem esavagrott volna, most magának is ilyen kincse lehetne — A kétszer kikapitulált vén cigány huszár — szemével oda vágva, így felelt, hogy: mi a szabadság, — azt a paraszt nem érti — de az urak, meg a cigány tudja; tudja meg, ha újra felkelünk, én az elsők között ott leszek.

Nekem a szegény páraúak szavai szívembe vésődtek. Ezt többek között Debreczen polgármesterének Szőlőssy Jánosnak elbeszéltem: — Küldd hozzám azt a cigányt. — Beküldttem! És Dorogy János, mint Debreczennek szegénye halt meg! Nekem mint kiharó többször köszönt. En ugy a cigányt hóst mint a zajnélkül nemesen jutalmazó polgármesternek emlékét elválaszthatatlanul együtt áldom.

Építkezésem előttem azért is emlékezetes, mert a debreczeni mester emberekkel és ifjakkal az alatt ösmerkedtem meg. — Hazafiaságot a vakoló kanalat eldobó Bekónél és az ezt követve — az építést abbahagyó többieknél tiszteltem.

A téztáskását — Kereszturi kőműves legény keze után szerettem meg — kivel alkura léptem, hogy a hetenként kétszer készített téztáskájáért ebédem odaadom; és Kereszturi hűségesen követelte az alkunak betöltését.

tagadhatatlan, hogy Tisza Kálmán nagyváradi fogadtatása és nagyváradi beszéde, nem egy napra szóló esemény, hanem oly enuntiatió, mely soká fog viszhangozni és Tisza Kálmán alakját, politikáját, pártját fogja emelni, szilárdítani.

— A nihilisták Varsóban. Mint lapunk táviratai említették, Sándor császár Varsóba érkezése előtt egy-két nappal, de a császár megérkezése napján is sok ezer példányban küldöttek szét a varsói postán kuvert alatt a nihilisták a polgárokhoz intézett újabb nyilatkozatot. A nyolczadretű lapra nyomtatott okmány szövege a következő: „Varsó aug. 26. (ó-naptár.) A küzdelemben, melyet Európa legterroristább és legönkényesebb kormányával — az oroszszal — folytatunk, kénytelenek vagyunk erőszakos eszközököz folyamodni azon harczmodornak megfelelően, melyet a kormány mi ellenünk alkalmaz. Szkrzpeyczoki szerkesztő meggyilkolása tárgyában minden téves hírt meg akarunk tehát czáfolni, midőn kijelentjük, hogy nem azért öletett meg, hogy kirabolassék, hanem őt — mint sok más — a kémet és árulót utolérte a központi bizottság igazságszolgáltatása, mert ő volt az, a ki számos elvtársunkat a hőhérlegényeknek átszolgáltatta. Továbbá jelentjük, hogy jövőre sem fogja egy áruló és feladó sem kikerülni a halálbüntetést. A központi bizottság.“ E levél, mely velin papíron igen csinosan van nyomtatva, mint említettük, sok ezer példányt an került a közönség közé.

A horvát választások.

Zágráb, szept. 10. Fuzinéből jelentik, hogy Car káplán a templomban egyházi szónoklatot tartott Starcevic párti szellemben. A fiatal papok általában a leghevesebb agitátorai az ellenzéki pártnak. A Starcevic pártiak a tengerparti kerületekben mindinkább tért veszítenek. Valusnik Fuzinében és Delniecében csak egy-egy szavazó által fogadtatott. A csöcselék az ő részén van, a választók Pavelics, a nemzeti párt jelöltje mellett. Uj Gradiska a jelöltséget a „vad“ Bartalovicsnak ajánlotta fel Posilovics Starcevic párti ellen. Szluin a „vad“ Budonivác udvari tanácsosnak ajánlotta fel a jelöltséget Gruber lelkész Starcevic párti ellen.

Zágráb, szept. 10. Strossmayer püspök nagy erőfeszítéseket tesz arra nézve, hogy Voinovics jelöltségét Diakováron biztosítsa,

Uram atyám látogatásával szerencsétlenné örömben megelégedtem szerződésemről, asztalhoz ültem: de az én Kereszturim bekopogtat a bogracsból pirosó téztáskását előrenyujtva — követeli ebédjét.

A tréfa jó apámnak tetszett, megjellette a téztáskását — ezt az általa nagyon szeretett debreczeni béles mellé sorolta. — A kőműves legény az ebédhez egy rozogó tallért kapott. — Így éldegéltünk Kutya-Bagoson.

Szakácsnének — mint mondá, kedves nélkül nem lehetve — a faképnél hagyott. — A bajból Gólya Jánosnak felesége kisegített, de bizony két háznál szolgálni, főzni sok a jóból — feltűnk, hogy kidől; midőn tornáczómban paszult szemelőnek, egy töt molnár kinézésű emberke előbe áll, jelenti, hogy ő helyet kereső szakács.

En szerély bért ígérve Zalay András feltételemet elfogadta. Így a huszárkorában L. herczegnél sütő-főző mester — kutya-bagosi étkekavaróvá alászállott.

A kiszolgált huszár remek szakács — és még kitűnőbb gazdasszony volt, egyetlen tehenünk tejéből kitarított, s még parányi sajtot is készített. A kis Zalay kutya-bagosi gazdaságunk gyöngye volt. — Vallásos nóm hűségéért — még pattogó káromkodásait is szemrehányás nélkül eltűrte — én hűségét áldom. —

Mig az építkezés tartott — a derék debreczeni iparosok tanyámon, mint szorgalmas hangyák működtek, vig életünk volt. — A szombat esténként távozó debreczeniek után — a vasárnapkat, a csöndes magányban ünnepeztük; vagy a szomszéd helységek egyházait, vagy közelebb szomszédainkat kerestük fel.

itt a nemzeti párt jelöltje mind inkább tért hódít.
A választási küzdelem naponként komolyabb ijáratást hoz. A párság újabb sarjadéka a Starcevic-párti jelöltek híve, (lásd eredeti táviratunkat) míg diakovári és zenggi egyházmegye idősebb tagjai a „függetlenekek” pártolják.

A kholera.

Nápoly, szept. 10. Umberto király Amadeo herceg, Depretis miniszterelnök, Mancini miniszter a prefet és a polgármester kíséretében tegnap meglátogatta a kiválóbb polgári és katonai kórházakat, valamint a megbetegedettek családjainak elszállásolási helyeit. A király ügyel-ágyra járt, meg a haldoklóhoz is, és bátorította a beteget. Egyszermind elrendelte, hogy az élelmiszerek drágulásának megakadályozására intézkedések tétessenek. A király látogatása a lakosságra mély benyomást tett s a nép mindenütt lelkes kiáltásokkal fogadta királyát, ki a szegények által lakott városrészt is meglátogatta.

A király kíséretéből egy rendőr hirtelen megkapta a kolerát. A király nem fertőztetett meg.

A kórházakban nincs elegendő számú orvos. A conochiai kórházban még a lépcsőházak is el vannak foglalva. Egyetlen egy utcában egy óra lefolyása alatt harminc ember betegedett meg colerában. Hír szerint éjjel óta nyolcszázal többen betegedtek meg. A lakosság közül sokan elhagyják a várost.

Konstantinápoly, szept. 10. A Spanyolországi Földközi-tengeri kikötőből érkező szállítmányokat tíz napi vesztőzár alá helyezik.

Tisza Kálmán miniszterelnök Nagyváradon.

Nagyvárad szept. 10. Tisza Kálmán miniszterelnök ide érkezése alkalmából ünnepélyes díszbe öltözött városunk. A tegnapi esőt ma szép verőfényes nap váltotta föl. Már tegnap délután fellobogózták a házakat s füzérekkel és szőnyegekkal díszítik.

A pályaudvaron és a perronon a végrehajtó bizottság tagjai, kívül pedig nagyszámú díszes közönség, urak és hölgyek várták a miniszterelnököt, ki 9 óra 20 perckor jött meg az alföldi vonaton. Kíséretében voltak: Döry Kajos b. főispán — ki Cséffáig ment eljé, — továbbá Tisza Lajos gróf, dr. Tisza István és Tarkovics miniszteri tanácsos. A vasutról leszállva lelkesült éljenzés üdvözlő a miniszterelnököt, mire a következő szavakkal fogadta Sal Ferenc polgármester:

Örömmel, tiszteletteljes szeretettel üdvözöljük kegyelmes ur, körülünkben, szülővárosában, melynek polgárai a legszebb jutalommal, mit polgár polgárnak adhat: a képviselői mandátummal ismételve megajándékozták. Fenközt büszkeséggel üdvözöljük szeretett hazánk miniszterelnökét, városunk e nagy fiát, (Éljenzés) ki már egy évtizeden át magyar szívvel, magyar értelemmel vezeti az ország kormányát azon czél felé, mely után buzgó imádság epedez százezrek ajkán. Vajha most az időt, melyet országos gondjaitól, kedves családjától elvonva körülünkben tölteni kegyes lesz, oly kellemesen töltené el, mint a mily igazi bensőséggel mi

En mindenképpen az Aba tanyán uralkodó Sári néni kegyeltem. Ha barátomnak Mészáros Dánielnek anyját száz ragyogó kárpánjai között találtam; ha fogadva reám fordított: Ideje is volt az Abára bepillantani — ne félj, jól tartalak csigalevesszel, káppanpenyével, tálalok eléd husz éves csupromba felkavart olyan galuskát, hogy excellentiás apád is megszopná utána az ujját.

Sára néni a magyar táblalabró asszonyoknak remek példánya volt. — Ocsese a feledhetetlen Katona Lajos mellett — egy megromlott fővárosi piperkőz volt. — A dusszag tanyának asszonya kínesei között egyszerűségében volt nagyszerű. Társalgásának eredetiségében egyetlen vala.

A vén Sári néni a fiatalagot, a vigaszt, a körülte vigadókat szerette. — Es nekünk — a háznál készült ruhában egyszerű, de szellemével uralkodó matrona — az egész Szabolcsmegyének Sári nénye — legkedvesebb háziasszonyunk vala.

Jól esik elmondanom, hogy ha napok után bucsuzni akartunk, mindenkor leszállt — haragját csak közel időben látogatót így csilapítottuk le.

A kis ház elkészülve, éreztük a megszokott társalgásnak, a nyüzsgésnek hiányát, e mellett magunkra hagyottak, elméledni kezdettünk, hogy a pusztán sűrű megforduló betyárok ellenbe a nyolcz juhászok — nem teljes védelem. Aggódunk, hogy a nyiri pásztorok arisztokrátiáját képezo, Kálloban jártas — a ligeten tisztelt Rinyu családnak legmagasabb fia Rinyu Mihály határszéli kerülnök sem biztos villámhárító. Aggódalmunk alaptalannak bizonyult, a Kutya-Bagason mindennapos Kopogós Pál — a mindég nyalka betyár — mint a nagy csapatot lovan vezető — a feltűnően derék legény, a szép Gesztely József, lakunkat kerülte, mindig csak Rinyúnál tartottak pihenőt.

Kaszásaimtól hallottam, hogy Józsi

fogadjuk és mondjuk: „Isten hozta körülükbe!”

Ujabb lelkesült éljenzés hangzott fel, melynek csillapultával Tisza Kálmán miniszterelnök következőleg válaszolt:

Nagyon köszönöm a hozzám intézett szívélyes szavakat. Lelki ömmel jelentem meg, hogy kifejezhessem élőszóval köszönetemet az irántam másodsor is tanusított bizalomért. Arról minden viszony közt biztosíthatom, hogy minden percet melyet a város kebelében töltök, legboldogabb óráimat hozza emlékezetembe.

Az újra felharsant éljenzés után a bizottság elnöke, Sal polgármesterrel és a tagokkal kezét fogva, kocsiárral ült és a mentet a főutcán bevonult a városba. Elöl a rendező bizottság elnöke a pártzslóval, utána Tisza Kálmán miniszterelnök, Lipovniczky és Sal Ferenc polgármester mentek Lipovniczky püspök négyes díszfogaton, a kocsi hosszú sorától kísérve, az utcákon éljenző és kendőt lobogató közönség közt, a zöld ággal és lobogókkal díszített „Feketesas” vendéglőbe, melynek nagyertermében délszaki növényekkel díszített emelvény állott a miniszterelnök számára. Előtte a végrehajtó bizottság asztala volt elhelyezve, körül volt a hírlapadósok helye. A nagyertermen egészen megtelt közönséggel, a karzatot N-Várd szípei foglalták el.

A bevonulás megtörténtével küldöttsg ment a miniszterelnökhöz, hogy választói körébe meghívja.

Nagyvárad, szept. 10. Tisza Kálmán, zajos éljenzés által fogadtatva, beszéde bevezetésében kijelenti, hogy a választást megelőzőleg nem nyilatkozott választói előtt, bár tudott volna sokakkal, kik előtte bejárták az országot, az ígéretek tételében versenyezni, s bár könnyen bebizonyítható volna akkor a felhozott vádak és haugzatos ígéretek alaptalanságát, — mert az ország választópolgáira akarta bízni, hogy mindazek daczára tetszésük szerint hozzanak döntő ítéletet. Ezután áttér arra, hogy gyakran az egész világon bizonyos áramlatok vonulnak át, melyek néha a gyors haladásra indítanak, máskor a megállásra, sőt részben visszamenésre kényszerítenek.

Napjainkban is ily áramlatok léteznek a világban, de meggyőződése szerint Magyarország nem szabad megfedekezni arról, hogy a majd kasztszerű elválasztott osztályokból egy egységes nemzeti alakulatot építsen a szabadelvi haladásnak közszíni. (Élénk keleslés.) Ha tehát a jelzett viszonyok közepe tényleg óvatossá és megfontolt haladásra is van szükség, a haladásról lemondani magyar embernek nem szabad. (Helyeslés.)

Utal a miniszterelnök arra, hogy még most is megvan Magyarországon bizonyos izgatás az e hazában élő fajok jó egyetértésének megzavarására; egyesek szóval és sajtóban megtámadják a magyar állam alapjait vagy néha kerülő uton gyűlölség szítása által óhajják céljukat elérni. Ehhez járult újabb időben az e hazában levő hitfelekezetek, különösen pedig izraelita polgártársaink ellen való s a külföldről importált izgatás, a társadalom egyes osztályai közötti egyetértésnek megzavarására irányuló törekvés. A magyar állam, nézete szerint, elég erős arra, hogy az izgatásnak e három nemét legyőzhesse.

De egyfelől ellenkezik szóló jogérzetével, hogy az izgatók által félrevezetettek ré-

bácsi hat szép paripán lovagló szegény legényrel a pusztán keresztül utazott. En félre hiva Rinyut, kérden: volt-e nálad? — Igen! ott vascoráltak. — Józsi bácsi kérdezte is, nem félnek-e tőlünk az új gazdák? — Nem! a gróf épen tegnap kívánta volna látni. — Látja Mihály, ez nem lehet — mi sok fegyverrel járunk, a fiatal asszony elrémülne ha látná; ezért a kastélyt kerülnük.

Nem? egy kőszáló betyártól — szép nyilatkozat?!

A nem teljesen megromlott Gesztelynek csapata feloszlott, — utóda a kegyetlen Bannides és Róza János lettek, kik körülöt tünk üve kegyetlen rablásaikat — nóm eljédt — s az új házat és Kutya-Bagost elhagytuk.

Végezve cikkemet, látom, hogy a cse rével elégedetlen Arnold — mint szavalja: „Ne kívánkozz a magosra, Menj vissza K u t y a - B a g o s r a !”*)

*) A nekem imputált szavak ellen ezennel tiltakozom s lapom olvasóinak nevében is újlag és ismételve köszönetet szavazok a szép és kiválóan érdekes tárcázikkért, — de azzal a kikötéssel, hogy még több czikk kövessen.

Vértesi Arnold.

ALICE.

Beszélg.
I r t a : Ó
(Vége.)

— Alice, Alice, jer! kiáltá vidáman Ilonka.

— Milyen halvány vagy gyermekem, — szolt leánya fejét megmingsivatva az apa! — Rosszul vagy? — A fejem fáj.

Egy, két, három hét telt el a huszár-tiszt nem mutatta magát. Bajtársai azt mondták beteg.

szint életükkel, részint szabadságuk elvesztésével lakoljanak és maguk az izgatók büntetésül folytassák működésüket; másfelől nem szabad szem elől tévesztetni, hogy a büntetésül folytatott izgatás megmetyelozheti a kevésbé műveltek érületét. Számos példa van arra, hogy több államban maga a szabadság lett veszélyeztetve, mert azok, kik az ország ügyeit vezették, nem akartak keményebb eszközökhöz nyulni, daczára annak, hogy látták a visszaélést a szabadság eszközeivel, de látták azt is, hogy azok, kik valamely szabad állam ügyeit vezették és csak nehezen bírtak megbarátkozni a szabadság intézményeivel, az ily mozgalmakat arra használták fel, hogy ők maguk nyugózték le a szabadságot.

Nézete szerint egy módja van az ily bajok orvoslásának: érintetlenül hagyni még kinövésben is szabad véleménynyilvánulást és a szabad mozgalmat minden egyben s csak kizárólag a jelzett izgatásokra szoroson koronaloza és meghatározott rövid időre adni a kormánynak hatalmat arra, hogy ezen bajokkal elbánhasson. (Élénk helyeslés.)

Ilyen hatalmat — ugymond a miniszterelnök — minden kormánynak megadni kívánék, akiről meg volnék győződve, hogy hatalmát csak is a magyar nemzet érdekében használná fel.

Áttérve a főrendiházi reform kérdésére, hangsulyozza a miniszterelnök, hogy annak rendezését is a magyar állam eme szempontjából kell, hogy tekintsek. A főrendiházat csak úgy lehet rendezni, ha a történeti fejlődést tekintetbe veszik. Tarthatlan azon helyzet, hogy valaki csak azért, mert bizonyos családhoz tartozik, legyen főrendiházi tag, de tarthatlan az is, hogy nagy vagyoni adon jogot a főrendiházi tagságra; de lehet mindkettőt összeegyeztetni és kimondani, hogy születés bizonyos vagyonnal párosulva megadja ezt a jogot. Mellőzni kell továbbá azon méltatlanságot, hogy néhány hitfelekezet képviselői ki vannak zárva a főrendiházból, a szerint az új szervezés nem jog fosztogatással, de jogsziporítással fog járti, de nem lehetnek tagjai az új főrendiháznak a főispánok.

Ugyan tizedfél év óta érintkezik a főispánokkal és egyenkint mind megérdemelnék a főrendiházi tagságot, de elvileg nem járja, hogy a kormánnytól kinevezett közegek foglaljanak ott helyet. Mellette lesz továbbá az élethossziglani tagok kinevezésének; ezekről nem lehet mondani, hogy a kormánnytól függenek, mert eltekintve attól, hogy gyakran előfordul, hogy még a kormány által kinevezett közegek is a kormány ellen demonstrálnak, hogy függetlenségüket fitogtatják, magától értetődik, hogy érdemudis pálya végén a főrendiházba élethossziglani kinevezett tagok, a kik már nem várhatnak semmit, inkább függetlenek, mint azon fiatal emberek, a kik előtt még egy egész élet fekszik.

Az országgyűlési mandátum meghozásabítására néve eképp nyilatkozott a miniszterelnök: Azelőtt ellenozta a meghosszabítás, mert remélte az 1874-iki törvény jó eredményét, de látva a választási mozgalmak romboló következményeit és zavaró hatását, letett az ellenzéről s nem habozik kijelenteni, hogy a consequentia látszatáért nem ragaszkodik egy nézethez, ha belátta annak helytelenségét. Ha elfogadják az öt évi cyclost, ez bizonyára nem saját érdekében fog történni, mert hiszen ki tudja, kire nézve lesz az jó a jövő választásnál. Moudják ugyan majd: Ezek szép szabadelvi rendszabályok!

Alice szenvedett, tudta, hogy mért nem jó. Ilona hervadt az életvidor gyermekből pár nap alatt halvány, szótalan leány lón. Naphosszig elült a kertben, izgatottan várva az órák, melyben jönnie kellett, nem szolt senkihez, csak Alicének mondá néha, szívére mutatva.

— Fáj, nagyon fáj.
Az apa észrevette a változást. Beszélt Alicel, kérdező oká. Ez hallgatott.
— Meghal.

— Az orvos, kivel ma beszéltem azt mondta, igyekezzék kipuhatolni lelki baját, mert ha nem segítünk a gyermek beleőrülhet e visszafojtott fájdalomába.

— Szörnyű, szörnyű! — zokogá Alice.

Másnap irt Lajosnak. Leirta Ilona szenvedéseit, kérte, esdekelte mentse meg hűgát. A válasz ez volt: „Azt hiszi én kevesebbet szenvedek?! . . . Nem tudok, nem bírok hazudni, kiolváná szemből, hogy ont csak ont szeretem az örülésig. Ha bizonyítja férjhezmenetelével, hogy csakugyan nem szeret — mit én nem tudok himni — úgy feláldozom magamat és elveszem Ilonát.”

— Még mindig remél, — mondá Alice. — Tudja, hogy szeretem és nem hisz olyan erősen, hogy e szerelemmel szívemben más nevévé leszek. Igaza van! . . . ez áldozat tulhaladja erőmet, de ennek meg kell lenni Ilona élete van kérdésben, ez van kockán. Ma megmondom apának, hogy Forray nevévé leszek, ki még tavaj megkért és még mindig vár reám. Talán megkönyörül az ég és nem nyújtja hosszúra ez életet, mely csak kin és gyöttrődés lesz nekem! . . .

Egy hét múlva Alice eljegyzését ünnepelte Forray Ödönnel, a huszarhadnagy pedig megkérte Ilona kezét, ki boldogan ki-mondhatatlanul boldogan ígérte azt neki. A rózsák ismét visszatértek arczára.

De ő mondani meri, hogy a főrendiházi reform szabadelvi irányu; a mandátum meghosszabítását pedig Angliában is a whigek vitték keresztül. Igaz, ezt conservatív párt tartoznék proponálni, csak hogy — ugymond a miniszterelnök — ismerék conservatív embereket, de nagyon keveset és ezek sem azok, kik ilyenekül szerepelnek. Conservatív pártot azonban a szó nemes és alkotmányos értelmében nem ismer. Nálunk egy párt zászlajára van írva a szabadelvi haladás és a fenartást érdemelő intézmények conserválása is.

A közös vánterület kérdésére térve, fejtegeti a miniszterelnök, hogy a gazdaság, kereskedés és ipar érdekei közt nincs ellentét; egyikük csak a másika virágzása folytán gyarapodhatik. Ha mi az osztrák iparcikkeket nagy vámmal kerüljük, Ausztria retorsiókkal élhet, nyers terményeink ellen és még nehezebb lesz a verseny Amerikával.

Felhozták azt is, hogy a vámközösség daczára gabonánk olcsó, de ha szerinte az osztrák határon vámmal sujtának, még olcsóbb volna. — Erős védvám mellett is drágán dolgoznék iparunk és ha szegényítjük a gazdákat csakhamar buknek az ipar is. Jogunk a külön vánterületre meg van most is arról lemondani sohasem is szabad, de élni vele csak akkor ha a monarchia másik fele megtagadja a méltányosságot. Hangsulyozza a miniszterelnök, hogy a bizonytalanság árt az ipar és kereskedelem érdekeinek, azért óhajja, hogy ezen kérdés mielőbb, minél tisztábban megoldassék.

Emlité végül a miniszterelnök, hogy az állami tisztviselők nyugdíjának ügye a jövő országgyűlés egyik első teendője. Ujból megköszönve választói bizalmát, igéri a miniszterelnök, hogy azzal hálálja meg azt, miképp testtel-lelékekkel fog fáradozni a magyar állam és ezen város javának előmozdításán. (Hozszipartartó viharos éljenzés.)

A beszéd után a miniszterelnök a megyeházához ment, hol a testületet tisztelő-sét fogadta. Ennek végével látogatást tett Lipovniczky püspöknel.

Délután 2 órakor társasbéd a „Róza bokor”ban.

A választás.

Mindig nagy nap egy város életében, mikor arról van szó, hogy új tisztviselőket válasszon, ilyenkor pezsdül meg a közügyek iránti érdeklődés leginkább, ha szinte az előtt hosszabb ideig szunnyadt is az.

Városunkban a választások ma vették kezdetüket. Bár előzőleg nagyon zajos választásokat vártak, legalább a főbb tisztviselő választásánál igen simán folyt le a dolog.

Polgármester egyhangulag megmaradt a régi és ez a mai választás koronája.

Igen különösnek is találtuk volna azt, ha épen azon ember ellen kél ki az elvakult szenvedély, a ki hosszú hivataloskodása alatt csak jót és nemest tett, csak a közjónak szolgált s csak a város boldogságát munkálta.

De hiszen felesleges öt dicsérgetni, mert legjobban megdicséri a mai választás, a mikor a választó közönség osztatlan szeretete ültette vissza azon székbe, a melyen míg ült csak dísz és büszkesége volt a városnak.

Alice sietteté a menyegzőt. — Csak mielőbb, mielőbb el messze, hogy sohasem lássam többé bánatos arczát, szemrehányó tekintetét — mondá gyakran. Elviselhetetlen e fájdalom, most, most érzem csak szlyát mikor el kell túrnöm jegyesem enyelgését, el szeretetreméltóságát. O Ilona, Ilona, ha tudnád, mit szenvedek érted! . . .

Mindkét esküvőt egyszerre tartották meg. Ilona arca ragyogott a boldogságtól, Alice olyan volt, mint egy letört liliom. Ödön boldog, vig völegény volt, míg a deli huszár-tiszt, kitől irigylették társai aráját, a mosolygó rózsabimbót, úgy ment az esküvőre, mint a halotti torra.

Alice férjével nászutra indult, aztán pedig ide lakhelyére. — Azóta tíz év is telt el, de én sohasé láttam mosolyogni. Néha felvillan a szeme, ha Ilona leveleit olvassa, melyek a megelégedés és boldogságtól áradoznak.

Alice sokat szenved és némán tűr. Férje iszonyu féltékeny, nem élőkire azt látja, hogy Alice mindenki iránt egyenlően hideg, de féltékeny arra a rejtett szépre melyet neje szívében hord és melyet ő nem ismer. Ezért viszi társaságba, fiatal emberekkel veszi körül, hogy lelkeből kiúzza e képet, mely egyedül veszedelmes reá. De ezt soha sem fogja tudni, az a szép Alice lelkeben nem halványodik el soha és bár 10 éve nem látta Lajost ma is ép úgy szereti, mint akkor. Oly lények, mint Alice, csak egyszer szeretnek.

A háziasszony elhallgatott. — Szegény, szegény asszony! — szoltak és körülgették szemeket vendégei.

A társaság eloszlott és bárhol jött is össze azután Alice nem került többé szőnyegre. Dicskoszoru övezte homlokát.

A főj demekben Ferencz, ki nyilvánult.

A főj rel töltetett óta mér a ismerlettünk tekintetben kötelesegtu

és bár lasztának, A do o f t ó hogy az ó e legmébb, a köztép jo ó; a szegény nála nem n göbb, becsül tisztviselőjt jól kiédeme ránál fogva. — Debreceze ösmerése kis

De ne tebb közölju

A gyűlés Gyul

Métósá 9 órakor elnó jelent bizott. meguyító bes nagy fontos lyel a biz. t ros polgárai

Mielőtt lemondását pellátta a fő ról, hogy a lói állásokat hogy a pá is voltak, ki hogy ez álta s a pályázat hogy e mat hatnak meg hogy érvén főispán e sze alapján törté

A főisp ó mint főis nem bír, mert ez itt gyűlés szerződés é tartozik, az közgyűlés p

A tisz Simont maga, mint netét fejezi és támogatás bizottság rés eredménye, szembe, mely a haladás te séget, ha u

A szellemi e tettünk. A elidegenítve, perel, egyet év, elintéző évig folyt, s a negyedik szerű dohánj történt. A v mozdítottat

atlan, hogy de nem enge másnemű gá társai nevé őrzetere biz nökké főispá

M és z hogy a lel könyvi elisn dítvány, mi ispán ó Me P a p p Fer dig a gyűlés

szavazás ké vazatszédó nost, tagjai gányi Gyul pedig Smoo rét és Dr s ki. Amaz a jegyző szo d a l é b i

ajánlatára l mes Kálmán a maga rész Rottler Józ

A gyű

A kat nehány állá sőbbieket ez

A váro mester, és f a régiek pá

szavakban l lonnak mos Sok téndő

A főjegyzői székben régi érdemekben gazdag ember maradt meg Papp Ferencz, ki iránt egyhangu lelkes bizalom nyilatkozott.

A főkapitányi szék új emberrel tölthető be és pedig olyannal a kitöltés már a közpályán forog azon oldalról ismerhetünk meg, hogy hivatalában minden tekintetben — talpig ember. Pontos, kötelességtudó, szigorú, — és igazságos. —

Es bár örülünk az új főkapitány választásnak, nem bucsuzhatunk el Körner Adolftól a volt kapitánytól a nélkül, hogy az ő érdemei iránt is ki ne fejezzük legméltóbb elismerésünket. Soha hivatalnok a köznépi jogait jobban nem védelmezte, mint ő; a szegény ember baját meghallgatatlannól nála nem maradt; a város egyik legbüszkébb, becsületesebb és ernyedetlen szorgalmu tisztviselőjét vesztette el benne. — És a jól kiérdemelt nyugalmába, melyre agg koránál fogva már ő maga vágyott legjobban — Debreczen közönségének szeretete és elismerése kíséri.

De ne vágjunk az események elé. Lentebb közöljük a közgyűlés letölését:

A gyűlés megnyitása és Hajdu Gyula interpellációja.

Méltóságos Degenfeld József gr. főispán 9 órakor elnöki székét a teljes számmal megjelent bizott tagok éljenzése közt elfoglalván megnyitotta beszédében utal a mai közgyűlés nagy fontosságára, s azon felelősségre, melylyel a biz. tagok lelkiismeretüknek és a város polgárainak tartoznak.

Mielőtt a tisztviselőket beadt volna lemondását Hajdu Gyula az iránt interpellálta a főispánt, hogy van-e tudomása arról, hogy a politikai pártok egyes tisztviselői állásokat egyezkedés tárgyává tettek, hogy a pártok megbízottai között olyanok is voltak, kik nem tagjai a közgyűlésnek, hogy ez által több pályázót megfélemlítettek, s a pályázattól visszalépésre kényszerítettek, hogy e miatt a biz. tagok nem szavazhatnak meggyőződésük szerint s kérdezi, hogy érvényesnek tartja-e a Méltóságos főispán e szerződést s óhajtja-e, hogy ennek alapján történjenek a szavazások?

A főispánnak a választ, mely szerint ő mint főispán, e szerződésről tudomással nem bír, mert ő itt teljesen pártatlan, s hogy ez itt gyűléstermen kívül való dolog s e szerződés érvényességét eldönteni nem ide tartozik, az interpelláló tudomásul vette, a közgyűlés pedig lelkesen megéljenzette.

A tisztviselők lemondása.

Simonffy Imre polgármester ugy a maga, mint tisztársai nevében hálás köszönetét fejezi ki azon bizalomért, jóakarattért és támogatásért, melyet 6 éven keresztül a bizottság részéről tapasztalt. E megbízatás eredménye, hogy most tényekkel állunk szembe, melyet megtagadni nem lehet és ez a haladás ténye. Nem követ el szerénytelenséget, ha néhány főbb mozzanatot kiemel. A szellemi és anyagi téren nagy előmenetelt tettünk. A városi vagyonból semmi sem lett elidegenítve, sőt szaporodott is az. A város perel, egyet kivéve, mely most a kuriánál van, elintézését nyertek, az is, mely negyven évig folyt, eldöntetett. Három vasut épült, s a negyedik előmunkálatban van, egy nagy-szerű dohánygyár létesítésére minden megtörtént. A város jó hírűvé mindenképen előmozdított. (Eljen! Ugy van!) Tagadhatatlan, hogy többet is kellett volna tenni, de nem engedték az emberi gyarlóság és sok másnémi gátoló akadály. Maga és tisztviselő társai nevében leteszi a megbízatást s az örözetére bizott városi pecsétet átadja az elnöklő főispánnak.

Mészáros József indítványozza, hogy a lelépő tisztviselői karnak jegyzőkönyvi elismerés szavaztassék. Ugy ezen indítvány, mint a lemondás elfogadtatván, a főispán ő Méltósága a jegyzőkönyvvel Papp Ferenczet, a tisztviselői ügyességével pedig a gyűlés folyamán Kovács Sándort bízta meg, s azt ajánlja, hogy időkimélés végett a szavazás két helyen történjék. Az egyik szavazatszedő bizottság elnökéül Dr. Kola János, tagjaiul Nánásy Ferenczet és Dr. Legányi Gyulát, a másik bizottság elnökéül pedig Simonffy Sámuel, tagjaiul Márk Endrét és Dr. Szikszay Szabó Józsefet nevezi ki. Amaz az aljegyzők, — emez pedig a főjegyző szobájában működik. A kandidáló bizottság tagjaiul a főispán ajánlatára kiküldetnek: Dalmy Károly, Nemes Kálmán és Dr. Ozory István, a főispán a maga részéről kinevezi: Buday Józsefet, Rottler Józsefet és Dr. Király Ferenczet.

A gyűlés egy időre felfüggesztetik.

A választás

A kandidáló bizottság egyelőre csak néhány állásra tette meg a kijelölést, a későbbiek ezek betöltésétől tevéen függővé. A város két legelső tisztsége a polgármester, és főjegyző — mindgyikre egyedül a régiek pályáznak — egyhangulag tölthető be. Simonffy Imre az esküt letéve meleg szavakban köszöni meg a megtisztelő bizalomnak most már harmadszori megújítását. Sok teendő vár megoldásra és reformra, mi-

lyenek: iskolák, kisdudóvódk, közraktár, sertéshizláló, ártézikutak, kaszárnyák, utcák szabályozása, különösen pedig a cserekaszárnyák birtok viszonyának rendezése és ő, menyire ereje engedi, mindent megtesz ezek érdekében. A tisztviselőket teljes ellenőrzést és felügyeletet gyakorol, hogy azonban a tisztikar kötelességét valóban teljesíthesse kéri a bizottságtól a támogatást. A beszédet lelkes éljenzés követte.

Főjegyző a többi pályázók viszályán — az eddigi főjegyző Papp Ferencz választott meg egyhangulag. A főkapitányi állásra kijelöltettek Körner Adolf és Boczkó Sámuel, az utóbbit megválasztva közfelkiáltással.

Az I. tanácsnoki állásra Barsay Lajos, Laky Lajos és Körner Adolf közül Laky Lajos, a II-dikre Csáky Gergely, Rab László és Kraczevgh János közül Rab László, a III-dikre Vértessy István, Jablonczay Kálmán, és Balogh Lajos közül Vértessy István, a IV-dikre Csúrka János, Szentgyörgyi Elek és Manó Kálmán közül Csúrka János választott meg mindnyájan felkiáltással.

A főjegyzői és árvászközi elnöki állásra csak az eddigi pályázván, az előbbi újra Kovács Sándor, az utóbbit pedig Beké Mihály nyerték el.

Az I. árvászközi elnökségre kijelöltettek: Nagy Ferencz, Koszorus Lajos, Pócs Gyula, Balogh Zsigmond, huszan szavazást kérévén, a mindkét szavazatszedő bizottság előtt megejtett szavazás következő eredményel végződött: Nagy Ferencz kapott 111, Koszorus Lajos 48, Pócs Gyula 13 és Balogh Zsigmond 6 szavazatot, eszerint Nagy Ferencz megválasztottnak jelentetett ki. A második árvászközi elnökséget Öry Sámuel, Koszorus Lajos, Pócs Gyula és Balogh Zsigmond közül Öry Sámuel, eddigi elnök ur nyerte el felkiáltással.

Az aljegyzői hivatalok több pályázó közül szintén felkiáltással és egyhangulag tölthetők be. I. aljegyző lett Beszler Lajos (ki voltak még jelölve: Oláh Miklós, Mészáros Kálmán) II. aljegyző Ifj. Körner Adolf (jelöltettek még: Nagy József és Tóth István) III. aljegyző Zöld Mihály (jelöltettek még Mészáros Kálmán, Nagy József.)

Az aljegyzői hivatalra kandidáltak: Ember István, Ujvári István és Kovács Gábor. A függetlenség pártból 20 tag szavazást kérévén, Ember István kapott 101, Kovács Gábor a függetlenségek jelöltje 82 szavazatot.

Katonai főszállásbiztosnak kiáltatott Konti József Lescinszky Lajos ellenében.

Az alkapitányi hivatalok betöltése eként történt meg. I. alkapitányi választott Beer Kálmán (Csapó István és Szabó István ellen.) II. Alkapitányi: Vegh Gyula (kandidáltak még: Csapó István és Balogh Lajos.) III. alkapitányi: Nagy Gusztáv (ki voltak még jelölve: Mészáros Kálmán és Szapó István.) IV. mezőrendőri alkapitányi Mészáros Ferencz választott meg, mindnyájan felkiáltással (jelölve voltak még ide Bogdán Imre és Ács Nagy Ferencz.)

Közgyám maradt az eddigi: Koszorus Lajos (jelöltettek még Kádár Sándor, Péter Gábor.)

A pénztárnoki állomásokra csak egy-egy pályázó jelentkezett, s ezek csak azon feltétel alatt mondták ki előre megválasztandóknak, ha az új szervezeti szabályzatban megállapított kétszeres fizetésnek megfelelő kauciót befizetik. Kiküldetett házipénztárnokká: Tóth János, alapítványi pénztárnokká: Sik Lajos; gyámpénztárnokká: Erdélyi István; adópenztárnokká: Gerelyei Antal. Főmérnöki állásra kijelöltetett a két pályázó Balogh Mihály (eddigi főmérnök) és Tóth Kálmán Mindkét politikai pártbeliekből 20 biz. tag szavazást kért, mely megejtetvén, Balogh Mihály kapott 121, Tóth Kálmán 44 szavazatot.

I. almérnök lett Berényi Gábor, II. almérnök Tikos Imre, mindegyik ellenjelölt nélkül. Főszámvérové a gyűlés többsége Szabó Józsefet kiáltotta ki Tüdös József ellenében. Műszaki számvévi tisztségre a pályázók közül a bizottság csak egyet, Szunyogh Istvánt találta minősítéssel bírónak, ki is kiáltatott; II. számvévi lett Tüdös József Budaházy István ellenében, III. pedig Ifj. Megyesi Lajos szinte Budaházy István ellen.

Tisztí főorvosi állomásra pályáztak és kijelöltettek dr. Tegze Imre dr. Zelizi Dániel, dr. Sárvári Gyula és dr. Pallay Miklós a 20 tag által kért szavazás eredménye lett. Dr. Sárvári Gyula kapott 140 Dr. Zelizy D. 11. Dr. Tegze 8 és Dr. Pallay 6 szavazatot. Kerületi orvosi állomásra megválasztott felkiáltással utján Dr. Szántai Károly Dr. Pallay Miklós ellen.

Matai biztos lett Boros László Megyaszai S. ellenében. A mai ülés a megválasztott tisztviselők fölésketéseiével és a főispán lelkes éljenzésével ért véget Holnap 9 órakor a tisztújítást folytatattatni fog

Napi hírek.

— A lövész társulatnak Augusztus 31-re hirdett közgyűlésére a tagok nem jelenlétben meg-elendő számmal, az megtartható nem volt. Ennél fogva az évi rendes közgyűlést megtartására újabb határidőül a folyó Szeptember 14-ikének (vasárnap) délutáni 4 órája, helyiségül a lövőház terme

állapított meg s a tagok az újabb kitűzött közgyűlésre tisztelettel meghívotnak. Az elnökség.

A szegedi színház veszályban. Kevés híja, hogy drága színházunk írja a Szegedi Híradó a mult szombaton tüzet nem fogott, vagy legalább is ott nagyobb szerencsétlenség nem történt. A színházi tűzörség ugyanis, a mint rendes őrzőjártat tartotta, a baloldali alsó páholsor folyosóján erős gázzsagot érzett. Óvatosan vizsgálatot tartottak, hogy a szag honnan ered, s csakhamar rájöttek, hogy a falba illesztett biztonsági könyökről a csavar leván véve s a gáz innen ömlik ki. Rögtön értesítették ez esetről a gépszé, a ki megjelent és segélyével a nyílást elzárták. Szerencse, hogy az eset nappal történt; mert ha tüzzel közelednek a nyílás felé, a robbanás kikerülhetlen lett volna. Az esetről a tűzoltó parancsnok jelentést tett Szilaha főkapitánynak, a ki a vizsgálatot elrendelte.

— Halestély. Guszman Róbert közkedveltségű kis új utcai „Ujvilág”-hoz címzett vendéglőjében, holnap, pénteken este Beöthy Gyula harmonica-művész vonós kísérettel játéka mellett nagyszerű halestély tartatik, ajánljuk a közönség becses figyelmébe.

— Az apai önfeláldozás netovábbja. Egy pikáns történetke foglalkoztatja jelenleg a londoni high-life köreit. A fiatal kiskorú lord F. egyike a legelső londoni sportmaneknek, beleszeretett Miss Liáne ba, a sasion egyik kedvelt ballerínájába, a kit nem annyira táncművésze mint inkább junói szépsége hozott dívatba. A dusszagdag fiatal lord óriási pazarlást vitt véghez a szép tánczosné kedvéért, a minek aztán egy esomó fizetetlen számla lett az eredménye. A papa végre is megsokalta a dolgot és tárgyalásokba bocsátkozott a missel, a ki végre 5000 font sterlingért hajlandó volt, a papával egyetértve működni. Az egyezés eredménye az lett, hogy midőn a fiatal lord egy nap a ballerínához belépett ott találta azt az apa karjaiban Erre természetesen tableau következett, de a fiatal lord kigyógyult kölcsöses szerelméből, s elutazott a continensre. A papa — az Londonban maradt.

— Eladó zongora. Egy kitűnő, jó karban levő, tiszta kellemes hangú Bösendorfer-féle zongora méltányos fűltélek mellett eladó Thót Ferenc tanárnál 351-szám.

— Borzasztó jelenet egy tengeri fürdőben. Sz. Pairból írják francia lapoknak szeptember 3-ikáról: A saint-nellei tengeri fürdő közvetlen közelében a következő dolog történt. Thiroux lelkész két fiatal embert kik St. Pair-an tartózkodnak a tengeri fürdőbe kísért. A lelkész kitűnő uszó s e mellett igen erős férfi volt. A tenger nyugodtnak látszott, de hirtelen óriási hullámverés támadt s a két fiatal embert a biztos talajról a hullám elragadta a nyílt tenger felé. A lelkész segítségére ment az ifjaknak, de ezeknek csak holttestét lehetett meg menteni s egy harmadik fiatal ember is a habok közt lelte halálát, ki a haladókát ekarta meg menteni.

— Egy légy mint életmentő. A kiewi kerületbeli, Solovjevka faluban egy fiatal leány a folyóba esett, a honnan élettelenül huzták ki Mindenki halottnak tartotta a leányt, és ravatalra fektették. A mint éppen javában siránkoztak felette, egy légy a ravatalon fekvő lány orrára repült s ott elkezdett ide-oda máskálni. a keletkezett viskérésre a tetszhalott lány felnyitotta szemét. Lett nagy öröm a rokonság közt, mindnyájan megváltak gyözüdvé, hogy a halott lány lelke légy alakjában visszatért és megfogadták, hogy soha legyet agyon nem ünek.

— Allandó foglalkozást nyerhetnek oly egyének, kik feddhetlen előéletüket igazolni tudják: mint pénzbeszedők — úgynekök: Singer Co. Debreczen, piacutza 2145 sz. alatt.

Legújabb.

(„Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.)

Nagyvárad szept. 11. Tisza Kálmán miniszterelnök a megyeháznál a clerus hivatalok, egyletek küldöttségeit fogadta. Kettőkor a „Rózabokor”-ban társasbéd volt, melyen Döry főispán a királyt Lipovniczky pártelnök Komlóssyval a miniszterelnököt, Beöthy alispán Tisza Ljost, Sebestyén Tisza Istvánt, Gyalokay Lajos Tisza Kálmánét, a miniszterelnök Nagyvárad választóit, Aurangör. kath. kanonok a kormányt, Hegyessy Márton a kormánypartó, Kohut főrabbi Tiszát köszöntötték fel.

Varsó szept. 11. Gurko főkommandóznál tegnap este fényes bál tartatott, melyen a czáripár, nagyhercegek, a lengyel főnemesség számos tagja megjelent. Este a czári pár Nowgeorgiewsky erődbe, ment, hol a napokban nagy csapatszemlék lesznek.

Nápoly szept. 11. Legutóbbi 24 óra alatt 947 kolerabetegedés és 354 halál eset fordult elő.

Felülök szerkesztés és kiadó lapja: Képes Vértessy Árpád. F. munkások: Karcsag Vilmos.

Nyilt-tér.

Nyilatkozat.

Miután a Guzmann Róbert vendéglős ur ellen használt s általa sértőknek talált kitéjezéseimet a tekintetes kir. járásbírótság előtt visszavontam, kívánságára ezennel a nyilvánosság előtt is visszavonom s ez által a közöttünk fenforgó ügyet részemről ezennel befejezettnék nyilatantom.

Debreczen, 1884. Szept. 10.

SCHENKER JÁNOS.

Ma esütörtökön és holnap pénteken a Hungaria éttermében nagy humuristikus

estélyt

tart a Németországba és Párisba utazó

Schnabl E. ur || Miskelczy urnó (Schnabl) és Fűrey ur || Körner ur karmester társulata.

A műsor változatos magán és kettős dalokból áll, nem frivol és azért különösen családoknak igen ajánlható.

A nagyérdemű közönség figyelmét felhívom e társulatra s kérem azt nem összehasonlítani, népekesekkel, mert e társulat egy minden tekintetben élvezetes és mulatságos estélyt kíván szerezni t. látogatóinak.

En azért kényszeríttem e hirdetésre, mert a vidék bizalma annyira meg van rendítve, hogy ma már egy család sem mer ilyen előadást látogatni.

Kiváló tisztelettel

Schnabl E.

Kezdeté 8 órakor.

WILLIAM JAMES TUCKER

született angol

angol nyelvből leczkéket ad

(Ajánló levelek első rangú magyar családoktól.)

Szeptember 15-én nyitja meg az

esti angol tanfolyamot

urak részére, hetenként 3-szor, 3 forint havi díjért. Beiratások naponta délután 1 órától 2 óráig lakásán: Péte fia utca, Margitai ház 812. sz.

Házaknál magán órákat is ad mérsékelt díjért.

Kiadó birtok.

A nagy létai határban, a vámospécsi vasuti állomáshoz 3/4 óra járásnyira **600 hold föld**

gazdasági épületekkel együtt 3 esetleg 6 évre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni a tulajdonosnál.

Özv. Héczey Szabó Gyulánéval

Burgondia utca 311. zs. a.

ELADÓ

8 darab jóerőben lévő idős tehén, 3 darab meddő üsző és egy drb. két éves bika a Szunyogh Albert gulyájából Esztárban. Ugyanott.

ELADÓ

440 drb. javított ürü. Értekezhetni Esztárban Szunyogh Szabolccsal

Bizonyítvány.

Az alulírottak egy általuk eszközölt szoros vizsgálat alapján kijelentik, hogy a párisi Cawley és Henry urak francia szivarkapápir-gyárából származó „LE HOUBLON” szivarkapapirt kitűnő minőségűnek, minden idegen alkatrésztől különösen minden egészségnek ártalmas anyagoktól is mentnek találtak.

Bécsben, 1884. május 24-én.

Al.: Dr. Pohl J. J.

a vegyi technológia nyil. rend. tanára a csász. kir. műegyetemen.

Al.: Dr. Ludwig E.

eg orvosi vegytan os. k. nyil. rend. tanára a bécsi egyetemen.

Al.: Dr. Lippmann E.

a vegytan rendk. tanára a bécsi egyetemen.

(Fentebbi aláírások helyességét Dr. Homann J. csász. kir. jegyző ur által Bécsben bizonyítottat. Fentebbi bizonyítvány aláíratott a csász. kir. külügyministerium és a bécsi francia követés által 1884. május 26-én.)

Új cipő-üzlet.
AZ ARANY CSIZMÁHOZ.

FALK OTTÓ

Debreczen, czegléd-utca, a városháza épületében.
a régi takarékpénztár tőzsomszágában.

Ajánlja a n. é. közönség becses figyelmébe
dusan berendezett raktárát

- a legjobb minőségű
női, férfi és gyermek cipőkben.

E szakmában nagyobb gyárakban szerzett ismereteim és rendkívüli összeköt-
tetéseim azon kellemes helyzetbe juttattak, hogy a n. é. közönség igényeinek
minden irányban megfelelhettek.

Különös figyelmet érdemelnek saját gyártmányu bőr nő-cipőim, melyek
egy minőségre, mint árakra nézve, minden eddigi áruba becsatottakat tulszár-
nyalnak.

Továbbá női-, férfi- és gyermek-cipőkbeni különlegességeim
A n. é. közönség becses pártfogását kérve,
maradok kiváló tisztelettel
FALK OTTÓ.

**Dr. Schmidt hírnaves
tyukszem-balsama**

sok évtized óta használtatik a tyukszemek
teljes és fájdalom nélküli eltávolítására.

A hatás rendkívüli, a menyiben több-
szöri használat után minden további műttét
nélkül elenyésznek.

Ára 1 doboznak 15 flastrommal és egy
szaruasóval, melylyel a tyukszemet ki lehet
húzni

23 kr o. é.

NB. Ezen präparatum vételénél a t. közönség különösen Bittner gyártmányt
kérjen és csak azokat igazságnak elősmerje, melyek a teljes címet: „Julius Bittners
Apotheke in Gloggnitz“ viselik, és minden más készítményt mint igaztalan utazást viz-
szautasítani szive-kedjék.

Főszállító-raktár: Gloggnitz, Alsó-Ausztria Bittner Gyula gyógytárában.

Továbbá Dr. Schmidt tyuk-zem-balsama és Dr. Behr ideg-kivonata kapható: Deb-
reczenben Göt Nándor gyógyosztartárban és a legtöbb gyógyosztartárban Magyarországon.

FELHIVÁS
a North-American Land and Cattle Co.
(Északamerikai földbirtok és állattenyésztő társulat.)
Texas és Tennessee államokban, Amerika egyesült államai.

6%-os a társaság földbirt. által bizt. kötelezvények elsőrendű jelzálogvételére.

Földbirtokok beszerzésére, azok rendezése és fejlesztésére, a fentnevezett államok állattenyésztésének emelése czéljából.

Törvényesen alakulva és beiktatva 1884. május hó 22-én. 76. szám, 532. oldal.

Forgalmi-tőke 1,000.000 dollár = 2,300.000 forint o. é.

100.000 kötelezvényre beosztva, 10 dolláronként = 23 frt o. é. melyből már
folyó évi október hó 2-án
2230 db 375.000 dollár vagy 862.500 frt o. é. 75.000 - Acres (hold) vissza fizettetik.

és pedig a következő sorrendben:

A f. év október hó 2-án beváltandó kötelezvények száma.	Az acres száma és a rendezett föld vagy lakhely értéke		Az értékek		Az Acresek összege és értéke dollárookban.		AZ ÖSSZES ÉRTÉK	
	Acres	ÉRTÉK	o. é.	frt	Acres	o. é.	frt	o. é.
10 kötelez. egyenkint	3.000	15.000	dollár	= 34.500	30.000	150.000	dollár	= 345.000
10 " " "	1.000	5.000	"	= 11.200	10.000	50.000	"	= 115.000
10 " " "	500	2.500	"	= 5.750	5.000	25.000	"	= 57.500
100 " " "	100	500	"	= 1.150	10.000	50.000	"	= 115.000
100 " " "	50	250	"	= 575	5.000	25.000	"	= 57.500
1000 " " "	10	50	"	= 115	10.000	50.000	"	= 115.000
1000 " " "	5	25	"	= 57.50	5.000	25.000	"	= 57.500
2230 kötelezvény összesen	75.000	(30.000 Hectare)			375.000			862.500

A társaság minden beváltandó kötelezvényét a tulajdonos kívánataira esetleg készpénzben és pedig 5 dollár = 11 frt 50 o. é. egy Acres után
bevált, a társaság pénztárainál Bécsben és New-Yorkban felvehető.

Egész kötelezvények 10 dollár = 23 frt o. é. tized-eredeti-kötelezvények 1 dollár = 2 frt 50 o. é.

az összeg beküldése mellett (legzélszerűbben postaltaléccal) a meddig a készlet tart. alulírt társulatnál kapható, mely után az illető eredeti kötelez-
vények beküldése postafordultával bérmentesen eszközöltetik.

A kifizetésre kerülő kötelezvények számai október 2-án kablétávirat útján New-Yorkból Bécsbe küldetnek és beérkezésük után a társulat irodájában
mindenki által megtekintethetők; a hivatalos kimutatás október 2-án New-Yorkból Bécsnek induló gőzhajón szétküldetnek és minden nagyobb hírlapban közzétetik.
Bővebb magyarázatok vagy fizetek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

THE NORTH-AMERICAN LAND AND CATTLE CO.
(Északamerikai földbirtok és állattenyésztő-társulat), IX., Türkenstrasse 31. Wien.
Megbízható képviselők kerestetnek.

60.
389. szám.

ÁRJEGYZÉK.
az „ISTVAN“ gőzmalom
készítményeinek
— készpénz fizetés mellett. —

Árak ausztriai értékben
költségmentesen
KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN
ingyen szákkal.

AB. Asztali dara nagyszemű	100 kiló	18.60
C. Szinte középszerű		17.60
0. Királyliszt		18.—
1. Lángliszt		17.40
2. Montliszt		16.80
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű		16.—
4. " 2-od rendű		15.40
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű		14.40
6. " szinte 2-od " "		14.—
7. Közép kenyérliszt 1-ső " "		13.—
8. " " 2-od " "		11.80
8 1/2 Barna " 1-ső " "		10.60
8 3/4 " " 2-od. á 70 kgr.		8.60
9. Lángliszt " " á 70 kgr.		6.80
10 Veres liszt " " á 50 kgr.		—
11. Finom korpa zsákkal	50 "	5.—
11. " " " " " " " "	50 "	4.40
12. Durva korpa zsákkal á 50 kgr.		4.60
12. " " " " " " " "		4.—
Simán előírt búzaliszt zsákkal 75 kgr.		9.—
Ugyanaz " " " " " " " "		8.40

DARA ÉS LISZT.
25 kilós zacskókban
100 kilogramm zacskóval együtt
60 kr-ával drágább.
Debreczen, 1884. szept. 11.
Riseb vételeknél 60 kr-ral drágább.

Alapított 1858-ban.

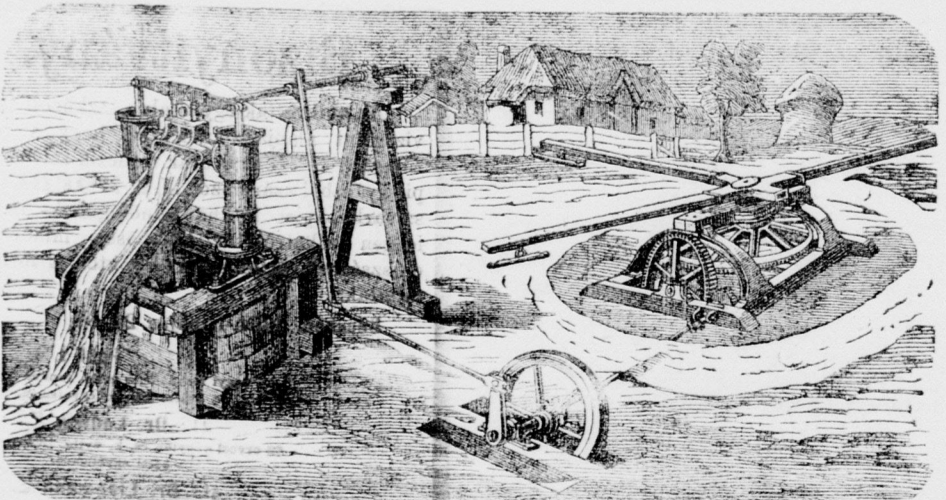
WALSER FERENCZ
első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntödéje.
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet,
kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezeték berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részéről, modern
technici alapon és kedvező feltételek mellett, ajánljuk

KÖZ- és MAGÁN-FÜRDŐK
felszerelésére
szugmentes úrszékek
felállítására és minden vízművi munkát gyors és pontos kivitelére.
Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

Debreczen, 1884. Nyomatott „Debreczeni Elleaőr“ könyvnyomdájában. Piacr. SIMONFFY-tól

Szerkesztőség
Hirc. SIMON
házáve
HIRDE
előfizetői pénzek é
valamint a lap
minden közlem
bérmentetlen levele
fogad
XI. évf
A ti
Komoly,
hangulatban v
ujítás. Közfelk
lasztatott meg
része. Nem ve
mértkezés; ne
pártok. Soha
értés nem ura
termébe, mint
mikor pedig a
tebben szokta
mint azt a mu
nosan tapaszt
Ezuttal a
melyre azlik
tette a politik
nyossággy
Egyik sem ki
saját híveivel
lásokat, hanem
abból a másil
lévő párt, ne
talmunkkal s
függetlenségi
őszinte szívve
egyértés e
mely repéjül
szak kezdetét
A léke
korszakának
lyén e város l
kibontakozni
ból s közös
rosunk javán,
— az ma, re
szellem, mely
polgárságát,
het szülőnyj
lem állandó t
gassa meg az
lőlség.
Tartsuk
egymás meg
sebbe, hogy
uton, ha ája
nagy világon
munkra hely
anyagi téren
A „Debrec
Fő